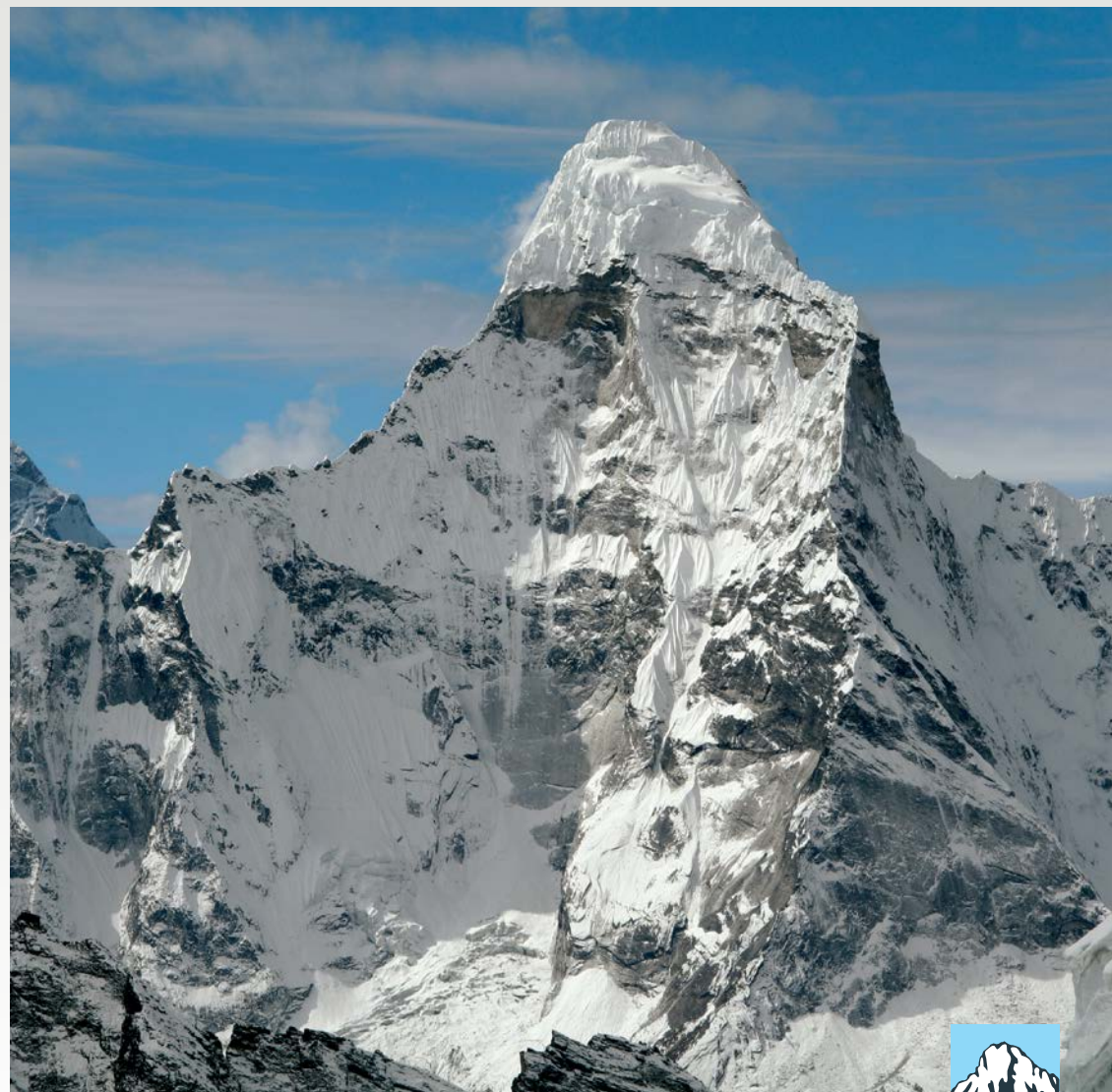

Poznavanje planina

Opća obilježja

Geografska obilježja planina

Gore i planine su uzvišenja na Zemljinoj kori.

Geografska obilježja planina

Prema veličini uzvišenja:

- **brežuljak**
- **brijeg** – do 200 m
- **brdo** – do 500 m
- **gora** – do 1000 m
- **planina** – uzvišenje sastavljeno od mnogih vrhova i dolina
- **masiv** – jedna ili više planina
- **gorje** – povezani masivi

■ Prema visini

- **nisko gorje** – do 1000 m
- **sredogorje** – 1000 – 3000 m
- **visoko gorje** – iznad 3000 m

Vegetacijski pojasi

Visinski slijed biljnih zajednica uvjetovan je razlikama u klimatskim uvjetima koji se mijenjaju s porastom visine:

- šumski pojas
- pojas travnjaka
- zona kamenjara s najotpornijim biljkama
- zona vječnog snijega i leda

Formiranje planina

Endogeni procesi

- Kretanje tektonskih ploča
- Potresi
- Vulkanizam

Egzogeni procesi

- Trošenje
- Padinsko kretanje
- Erozijska

Geološka građa

Vrste stijena

- vapnenac (krš)
- dolomit
- granit
- pješčenjak
- škriljave stijene

Hrvatske planine

Hrvatske planine

Opća obilježja:

- raznolike
- vrlo pristupačne

Planine i gore panonskog i peripanonskog prostora

su stare geološke građe i pretežito su šumovite.

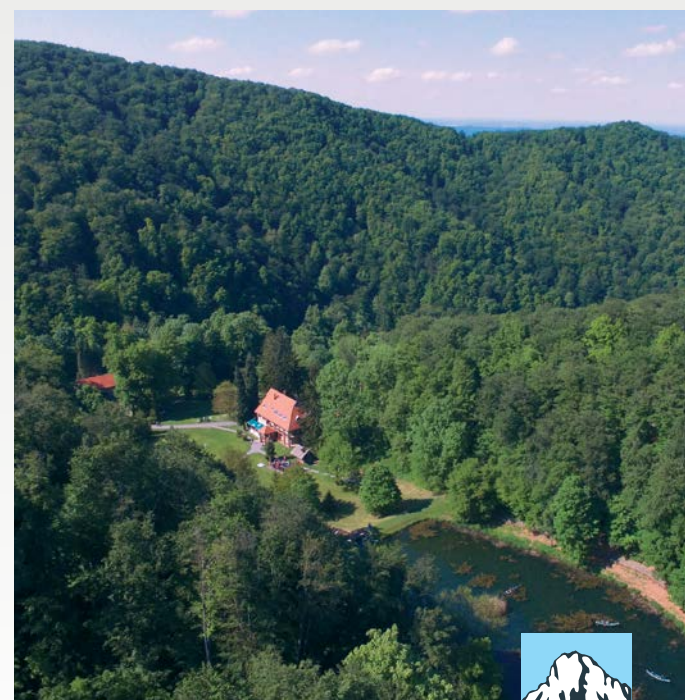
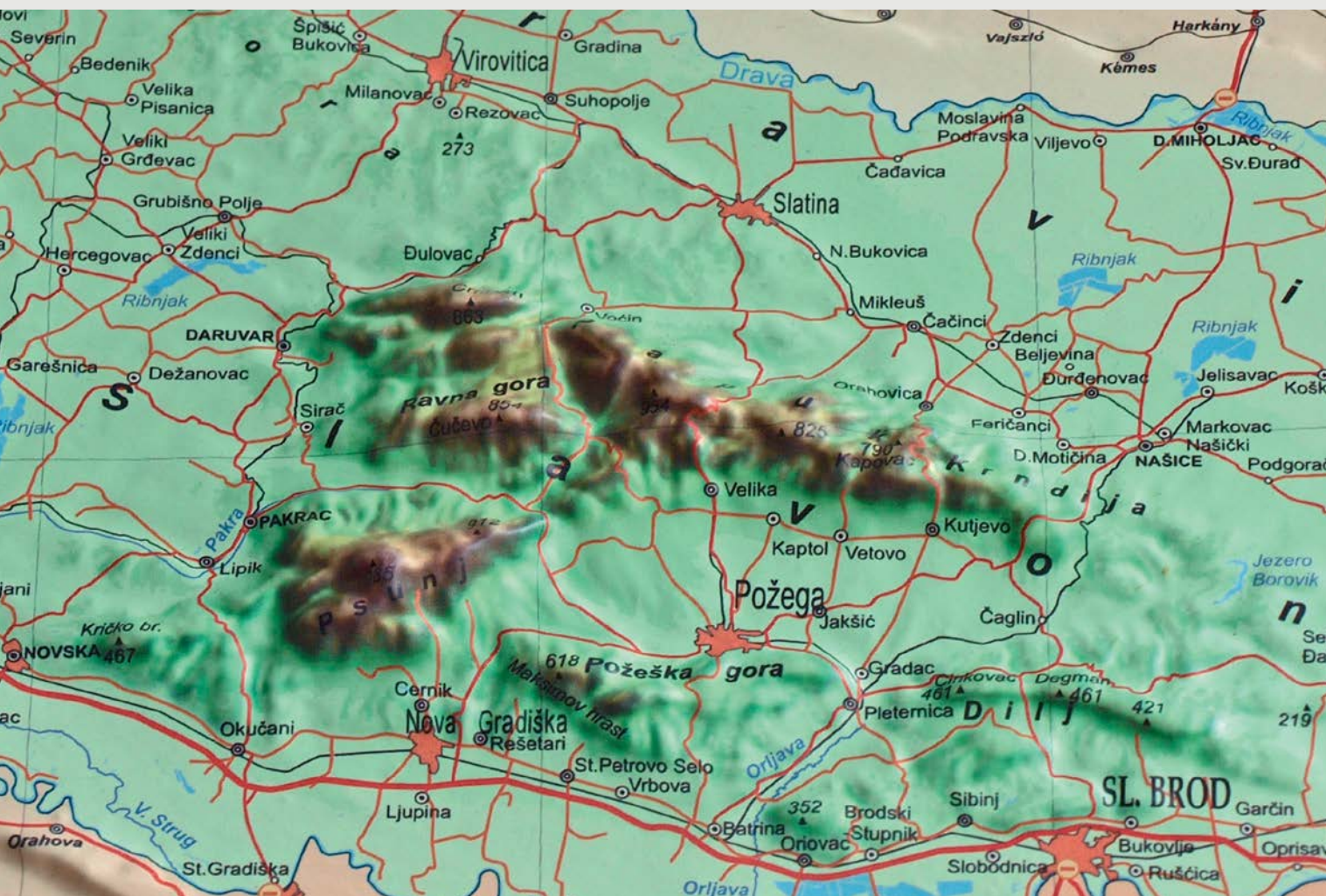
Najviše hrvatske planine pripadaju **Dinarskom gorju**. Pružaju se smjerom sjeverozapad – jugoistok i karakterizira ih krški reljef.

Slavonija

Psunj, Papuk, Krndija, Dilj, Požeška gora

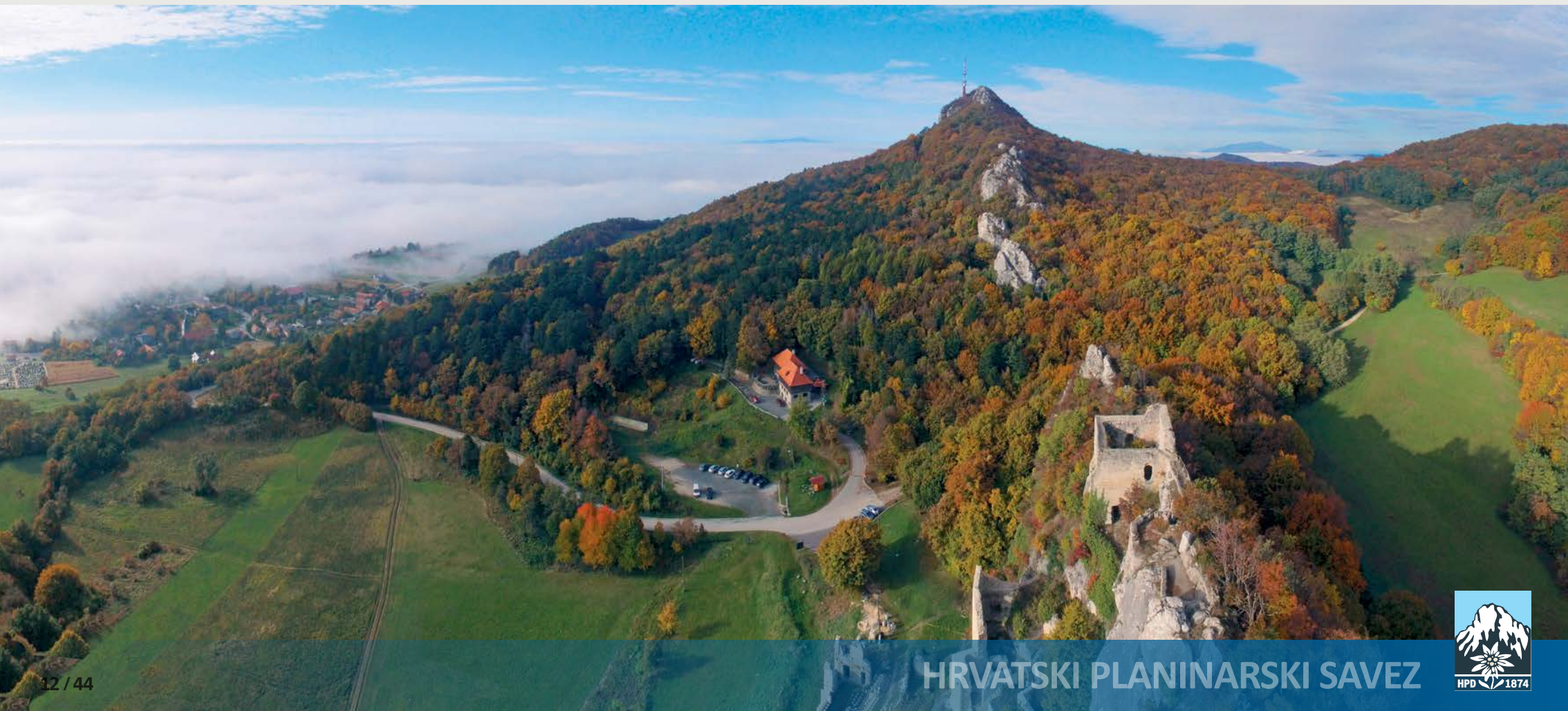
Najviši vrh: Brezovo polje (984 m) na Psunju

Hrvatsko zagorje

Kalnik, Ivanščica, Ravna gora,
Strahinjščica, Kostelsko gorje

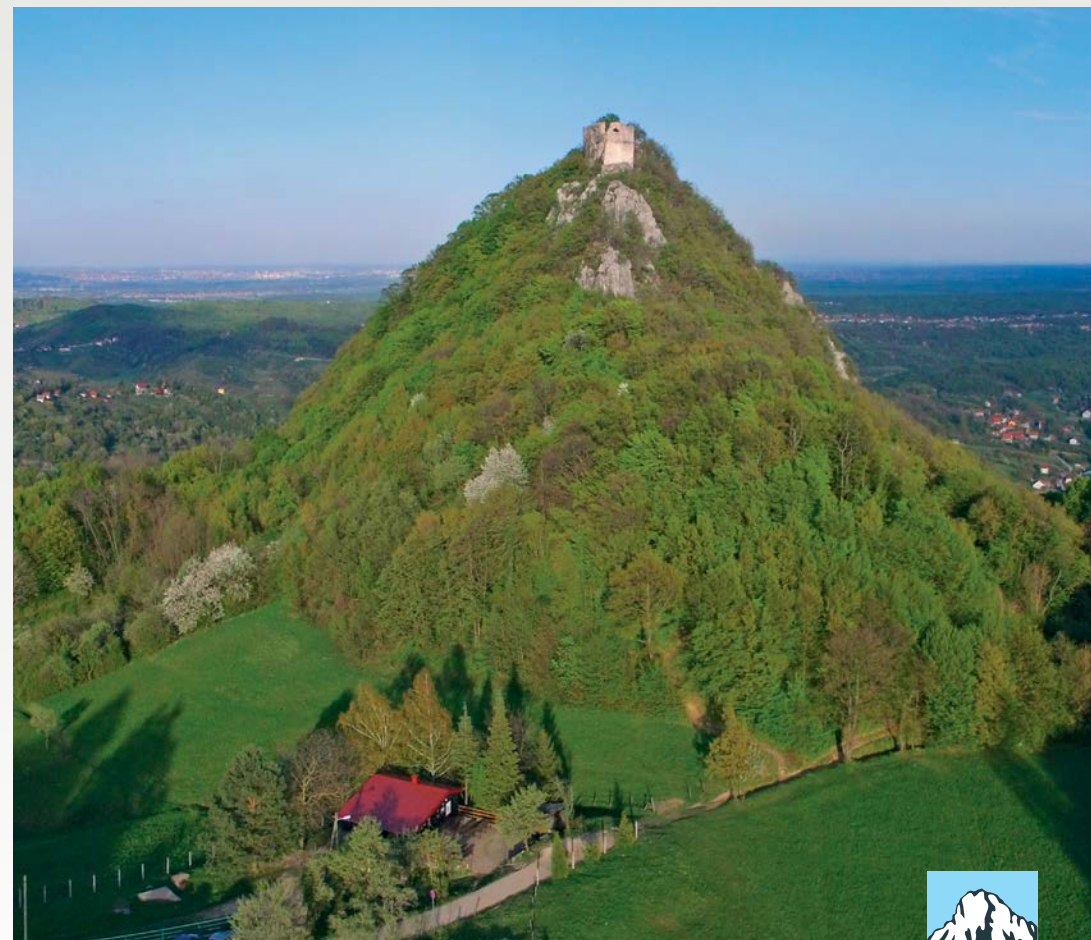
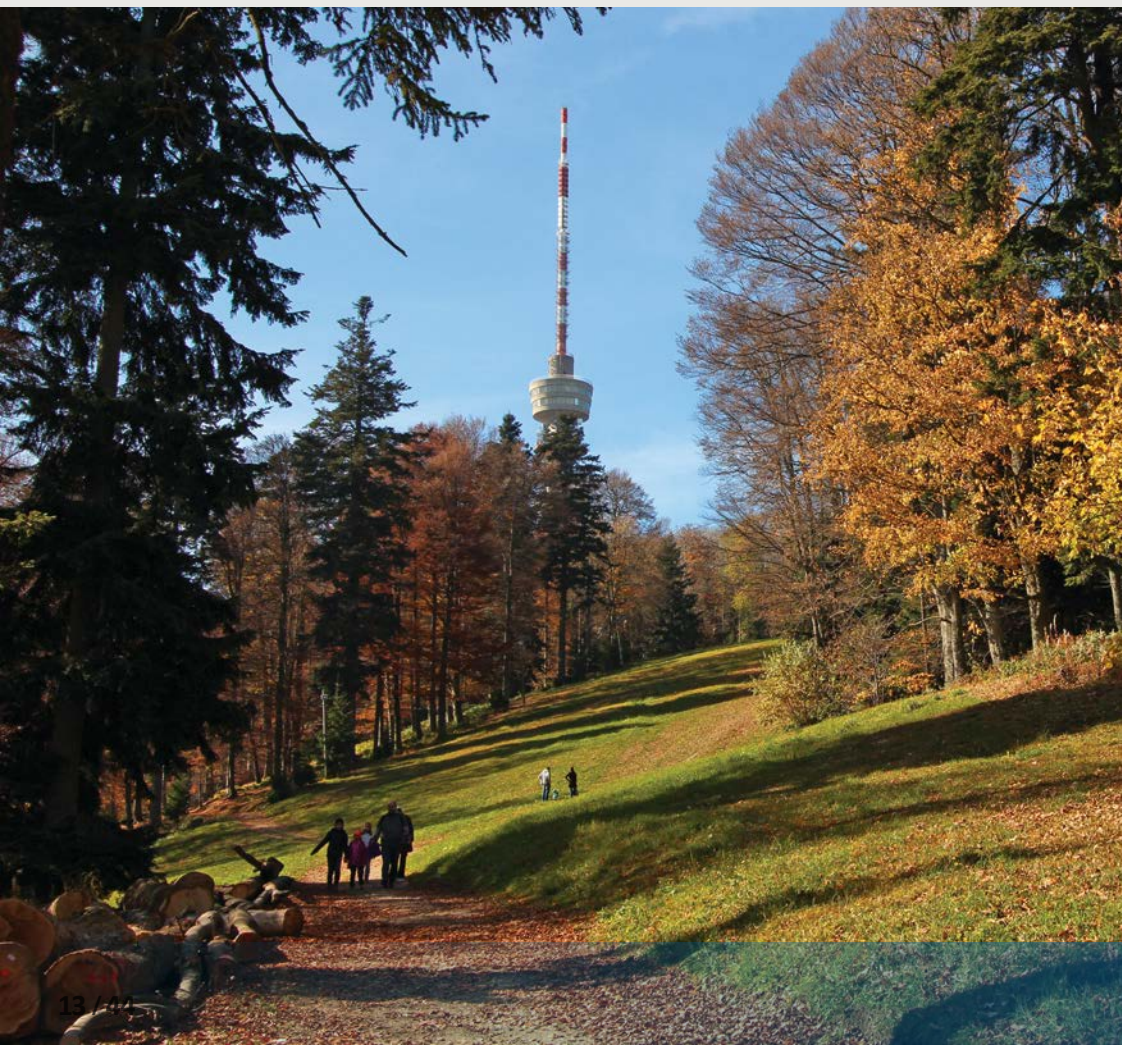
- Najviši vrh: Ivanščica (1060 m)

Zagrebačko područje

Medvednica – Sljeme (1033 m)

Samoborsko gorje i Žumberak –
Sveta Gera (1178 m)

Osamljene gore i brda

Bilogora i Moslavačka gora

- Bilogora
- Moslavačka gora

Karlovačko područje, Banovina i Kordun

- Vodenica
- Vinica
- Petrova gora
- Hrastovička gora
- Zrinska gora

Gorski kotar

Klek, Bjelolasica, Bijele i Samarske stijene, Viševica, Bitoraj, Risnjak, Snježnik, Obruč, Tuhobić...

Južni dio Gorskog kotara:
masiv Velika Kapela

Najviša planina:
Bjelolasica (1534 m)

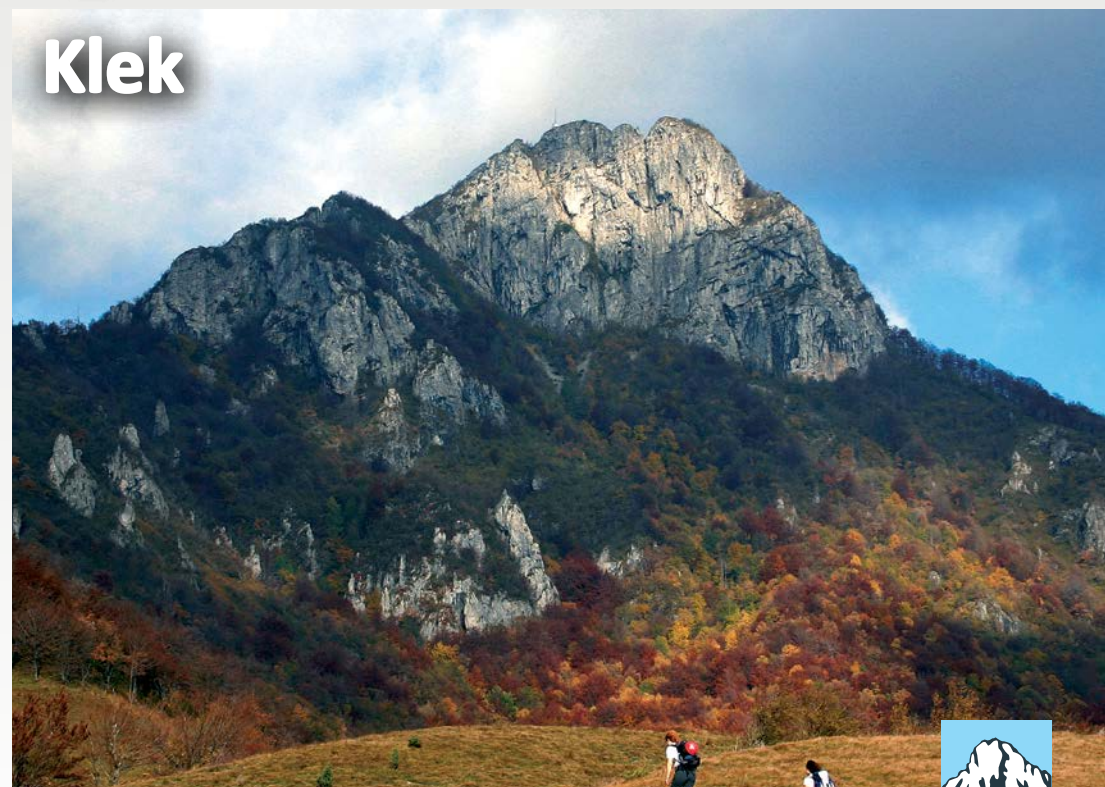
Risnjak

Bjelolasica

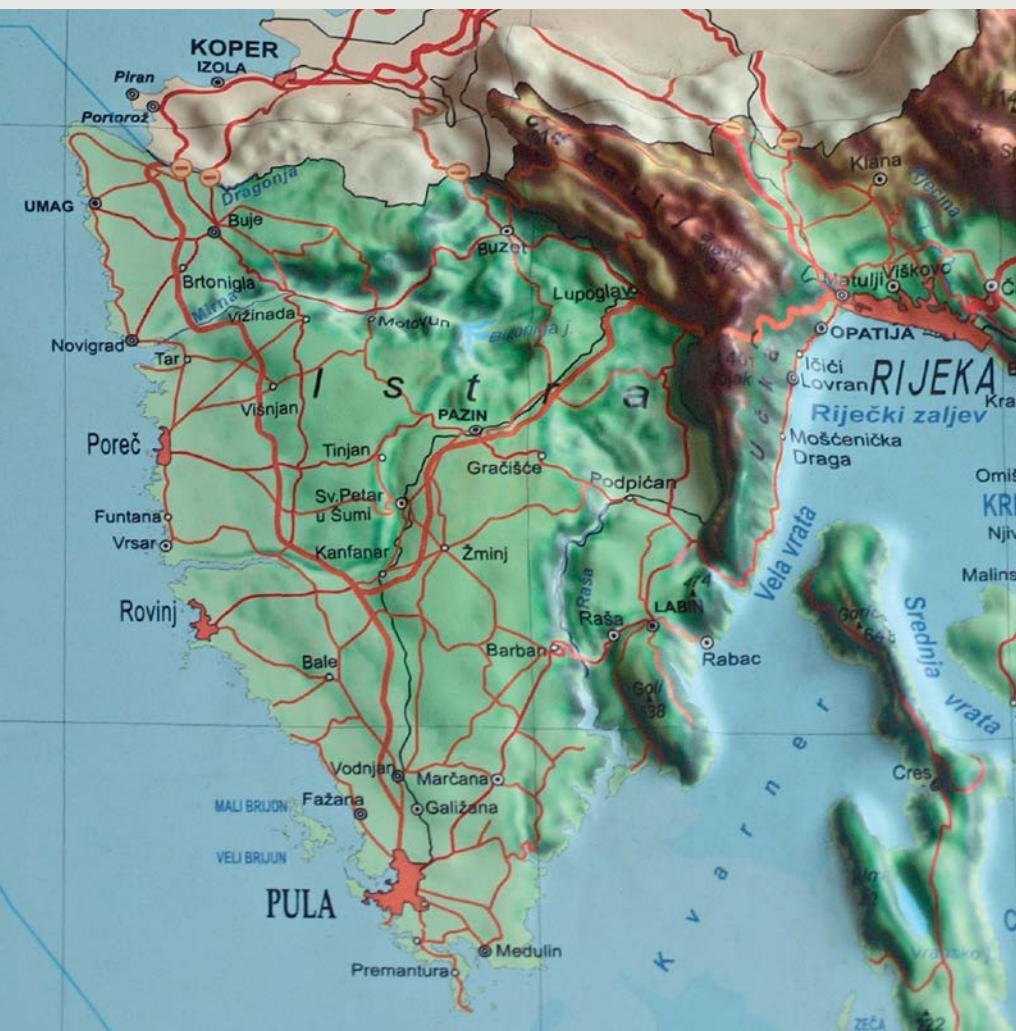
Bijele stijene

Klek

Učka – vrh Vojak (1396 m)

Ćićarija – vrh Veliki Planik (1272 m)

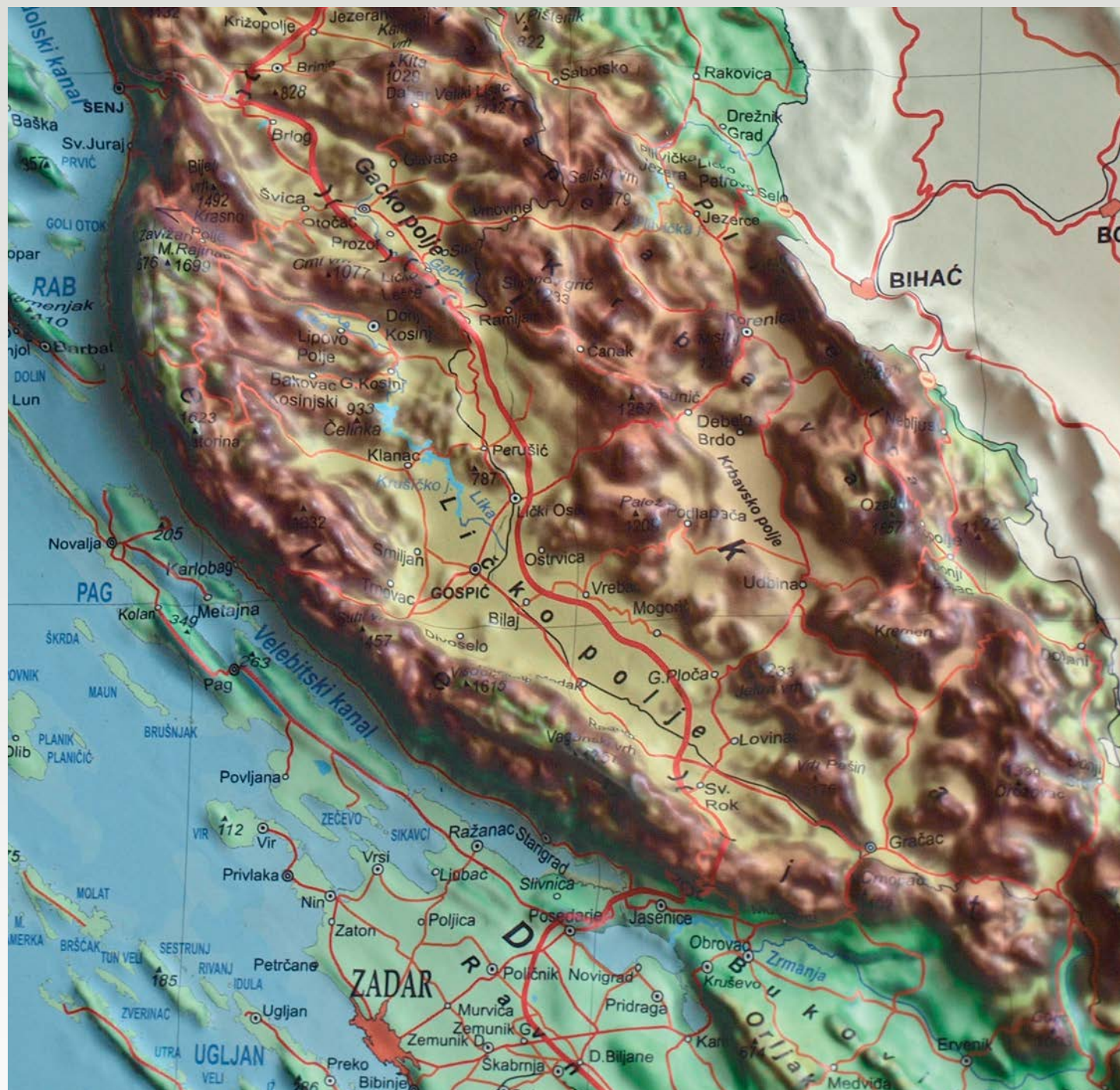
Lika

Lička Plješivica,
Ozeblin, Kremen,
Poštak, Zir

Najviši vrh:
Ozeblin (1657 m)

Velebit

- Sjeverni
- Srednji
- Južni

Sjevni Velebit

- Rožanski i Hajdučki kukovi, Zavižan, Premužićeva staza
- Najviši vrh: Mali Rajinac (1699 m)

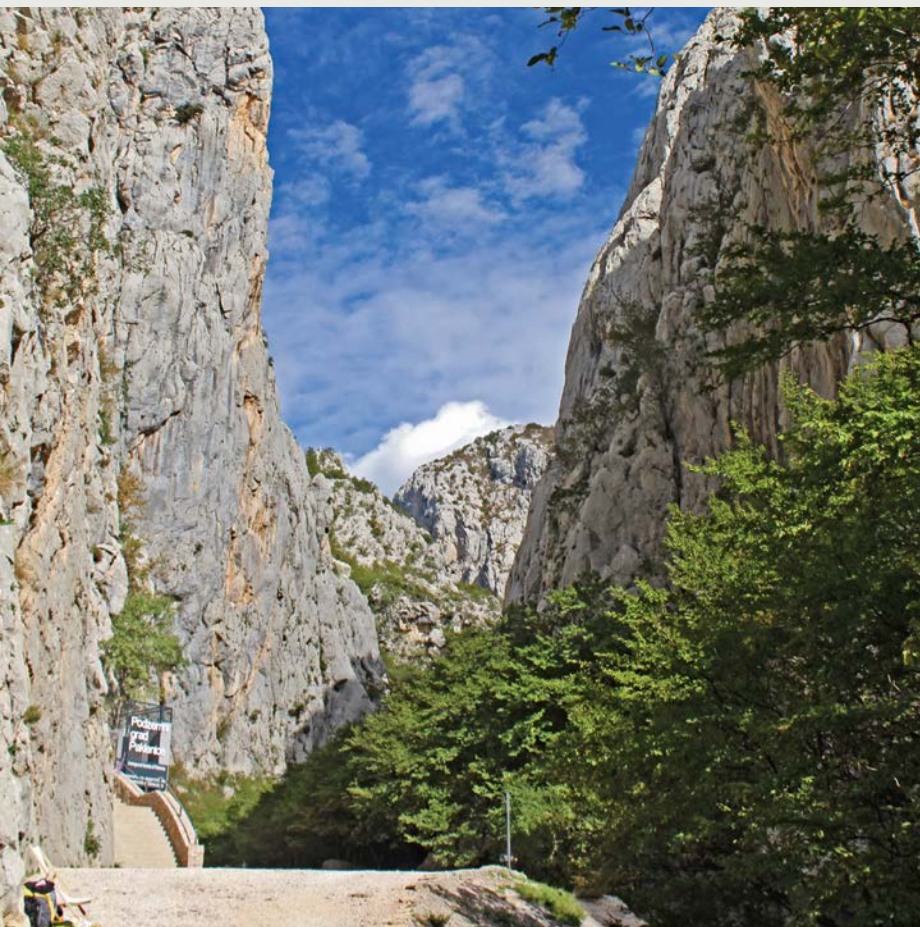
Srednji Velebit

- Zečjak, Šatorina, Budakovo brdo, Dabarski kukovi
- Najviši vrhovi: Zečjak i Šatorina (1622 m)

Južni Velebit

- Visočica, Paklenica, Vaganski vrh, Sveto brdo, Tulove grede, Crnopac...
- Najviši vrh: Vaganski vrh (1757 m)

Dalmatinska zagora

Dinara, Troglav, Kamešnica, Promina, Kijevski Kozjak, Svilaja

Najviši vrh: Dinara (1831 m) – najviši vrh u Hrvatskoj

Srednja Dalmacija

Trtar, Boraja, Kozjak,
Mosor, Poljička planina,
Omiška Dinara

Najviša planina: Mosor,
vrh Veliki Kabal (1339 m)

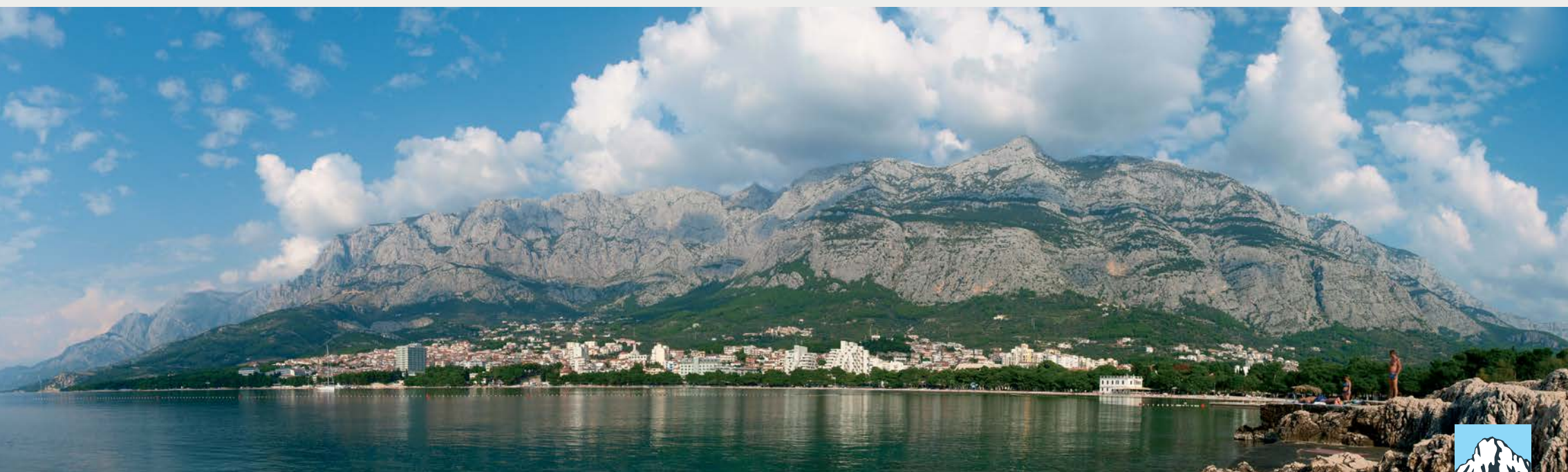

Biokovo

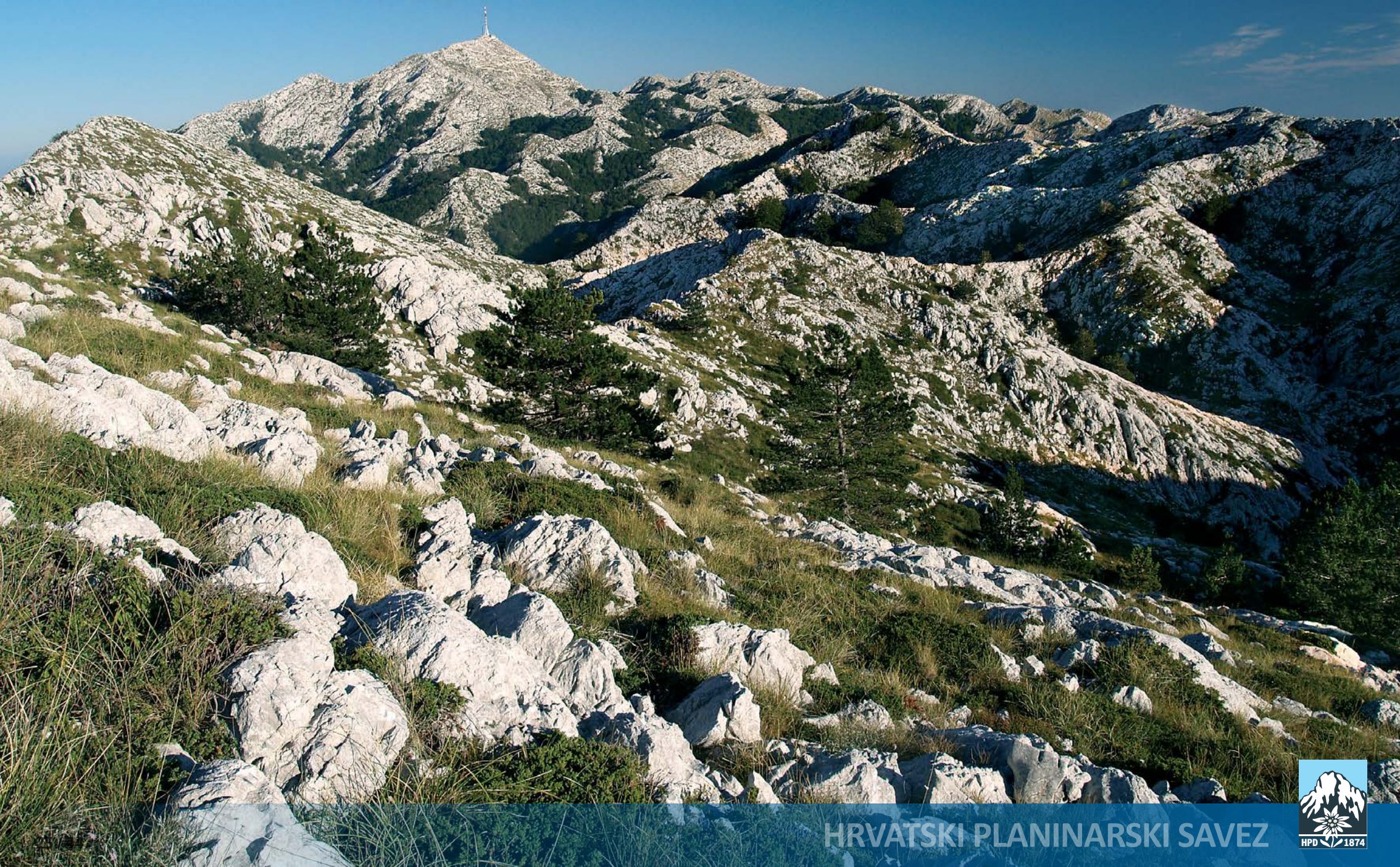
Središnji masiv: Sveti Ilija,
Sveti Jure, Vošac, Kimet

Najviši vrh Sveti Jure (1762 m)

Ogranci Biokova: Sutvid,
Vrgorsko gorje, Matokit, Rujnica

Biokovo

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ

Dubrovačko područje

- Sveti Ilija (961 m) na Pelješcu
- Snježnica – najviši vrh Sveti Ilija (1234 m)

Jadranski otoci

- Krk – Obzova (569 m)
- Cres – Gorica (648 m)
- Lošinj – Televrin (588 m), Osorčica
- Rab – Kamenjak (408 m)
- Pag – Sveti Vid (348 m)
- Brač – Vidova gora (780 m) – **najviši otočni vrh**
- Hvar – Sveti Nikola (626 m)
- Vis – Hum (587 m)
- Mljet – Veliki grad (514 m)

Planinarska obilježja

Najposjećenija planinarska odredišta u Hrvatskoj:

- Medvednica i Samoborsko gorje
- Kozjak iznad Kaštela
- Učka
- Velebit, Biokovo, otočne planine – u ljetnim mjesecima

Uzdužni planinarski put **Via Dinarica**

- povezuje najljepše točke Dinarskoga gorja od Slovenije do Albanije
- u Hrvatskoj: Gorski kotar, Velebit i Dinara

Zaštićena planinska područja

- **Strogi rezervati:** Bijele i Samarske stijene, Rožanski i Hajdučki kukovi
- **Nacionalni parkovi:** Risnjak, Sjeverni Velebit, Paklenica
- **Parkovi prirode:** Učka, Velebit, Biokovo, Medvednica, Papuk, Žumberak – Samoborsko gorje
- Značajni krajobrazi, geomorfološki spomenici prirode...

Ukupno u Hrvatskoj: 2 stroga rezervata, 8 nacionalnih parkova i 11 parkova prirode

Nacionalni parkovi

RISNJAK
Nacionalni park
National park

SJEVERNI VELEBIT
Nacionalni park
National park

PAKLENICA
Nacionalni park
National park

Parkovi prirode

UČKA
Park prirode
Nature park

VELEBIT
Park prirode
Nature park

BIOKOVO
Park prirode
Nature park

MEDVEDNICA
Park prirode
Nature park

PAPUK
Park prirode
Nature park

ŽUMBERAK SAMOBORSKO GORJE
Park prirode
Nature park

Planine Europe

Planine susjednih zemalja

Slovenija

- Julijske Alpe – Triglav (2864 m), Mangart, Prisojnik, Jalovec, Škrlatica, Razor, Krn...
- Karavanke – Stol (2236 m), Košuta
- Kamniške (Savinjske) Alpe – Grintovec (2558 m), Storžič...

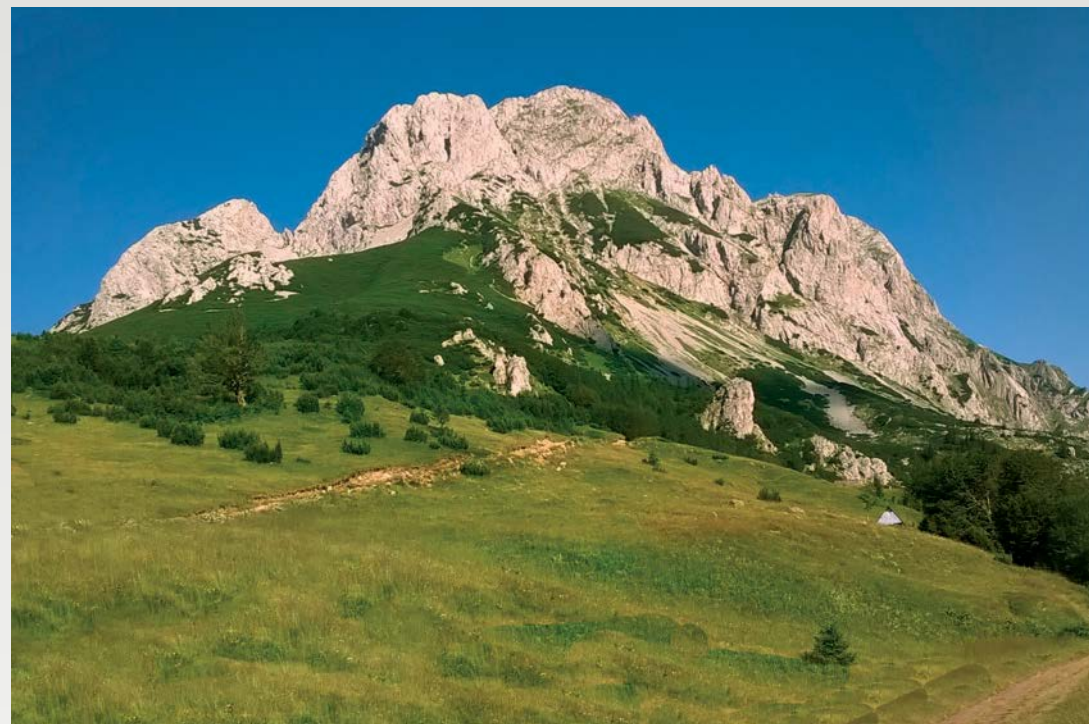
Planine susjednih zemalja

Bosna i Hercegovina

- Maglić (najviši vrh, 2386 m),
Prenj, Čvrsnica, Vran,
Jahorina

Crna Gora

- Durmitor, Lovćen, Prokletije

Alpe

gorje koje dominira europskim kontinentom

Alpe

- **Savojske Alpe:** Mont Blanc (4810 m), Gran Paradiso (4061 m)
- **Peninske Alpe:** Monte Rosa (4634 m), Lyskamm (4538 m), Materhorn (4478 m)
- **Bernske Alpe:** Jungfrau (4116 m)
- **Dolomiti:** Marmolada (3342 m), Tre Cime
- **Visoke Ture:** Grossglockner (3798 m)

Mont Blanc

Matterhorn

Grossglockner

Dolomiti

Ostala velika europska gorja

- Pireneji – Pico de Aneto (3404 m)
- Sierra Nevada
- Apenini – Gran Sasso, Corno Grande (2912 m)
- Kaledonsko gorje (Skandinavija) – Galdhøpiggen (2468 m)
- Karpati – Visoke Tatry, Gerlachovski štít (2655 m)
- Stara planina Balkan
- Dinaridi – Maja Jezerce
- Kavkaz – Elbrus (5642 m)

Planine svijeta

Planine Azije

- Kavkaz
- Armensko gorje – Ararat (5156 m)
- Hindukuš
- Pamir
- Tian Shan
- Karakorum
- Himalaja
- Transhimalaja

Planine Azije

- **Himalaja** – 2500 km dugačko velegorje u kojem se nalazi svih 14 vrhova viših od 8000 m
- Najviši vrh svijeta: **Mount Everest / Chomolungma (8850 m)**

Planine Afrike

- Kilimanjaro – Kibo (5895 m)
- Mounta Kenya – Batian (5199 m)
- Atlas – Jebel Toubkal (4165 m)

Planine Sjeverne i Južne Amerike

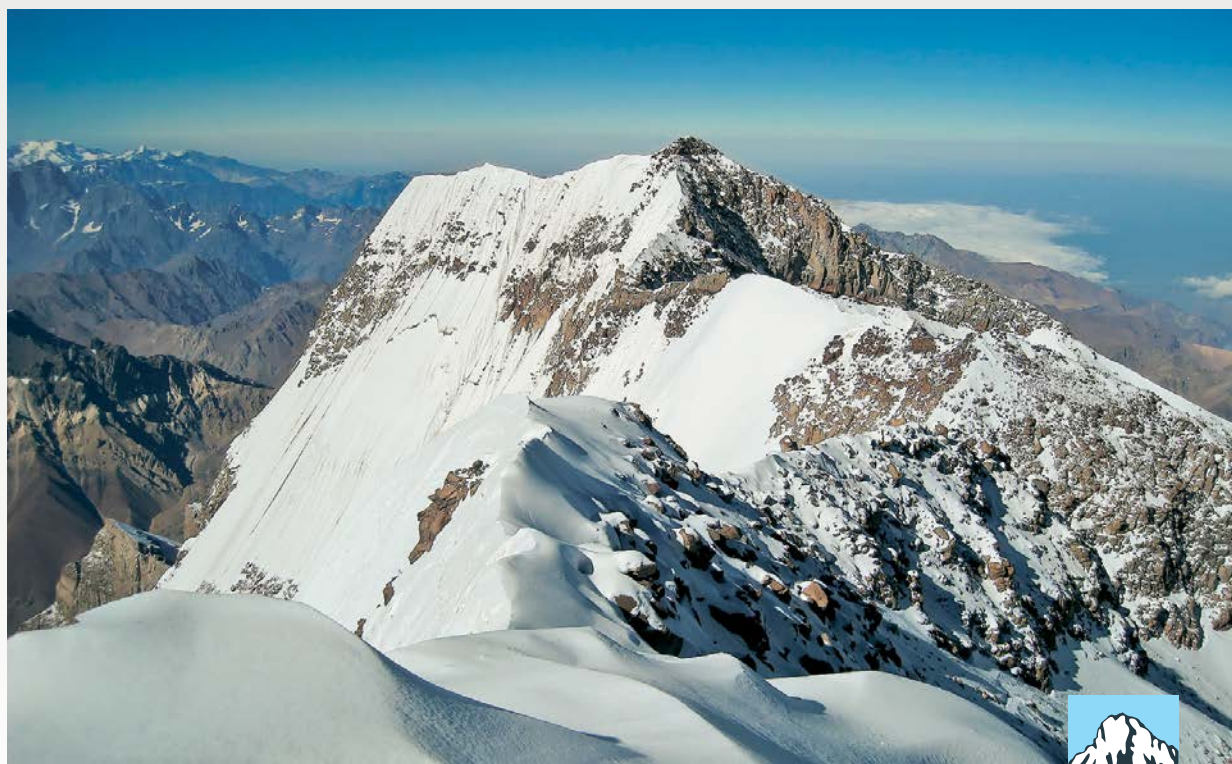
Sjeverna Amerika

- Kordiljeri – Denali (6194 m)
- Stjenjak – 200 vrhova viših od 4000 m

Južna Amerika

- Ande – Aconcagua (6962 m), Ojos del Salado, Chimborazzo
- Cordillera Blanca – Huascarán (6768 m)

■ Planine Australije i Oceanije

- Australija, Mount Kosciuszko (2230 m)
- Novi Zeland, Mount Cook (3754 m)
- Oceanija, Carstenz (4788 m)

■ Antarktika

- Mount Vinson (4897 m)

Najviši vrhovi po kontinentima

Kontinent	Vrh (planina)	Visina
Europa	Elbrus (Kavkaz)	5642 m
Azija	Mount Everest (Himalaja)	8850 m
Afrika	Kibo (Kilimanjaro)	5968 m
Sjeverna Amerika	Denali (Kordiljeri)	6194 m
Južna Amerika	Aconcagua (Ande)	6962 m
Autralija i Oceanija	Carstenz / Puncak Jaya	4484 m
Antarktika	Mount Vinson	4897 m

Hvala na pažnji!

Priredio: Alan Čaplar

© Hrvatski planinarski savez 2019.

Komisija za školovanje · Komisija za vodiče · Komisija za promidžbu i izdavaštvo

Standardizirana prezentacija usklađena s programom školovanja izrađena je u projektu Penjanje za sve / Climbing for everybody, sufinanciranom sredstvima Europske unije kroz program Erasmus+

Fotografije i ilustracije: Arhiv Hrvatskog planinarskog saveza

Literatura: Alan Čaplar: Planinarski udžbenik, HPS

Za predavače: Metodički priručnik za planinarsko školovanje

Zabavna geografija

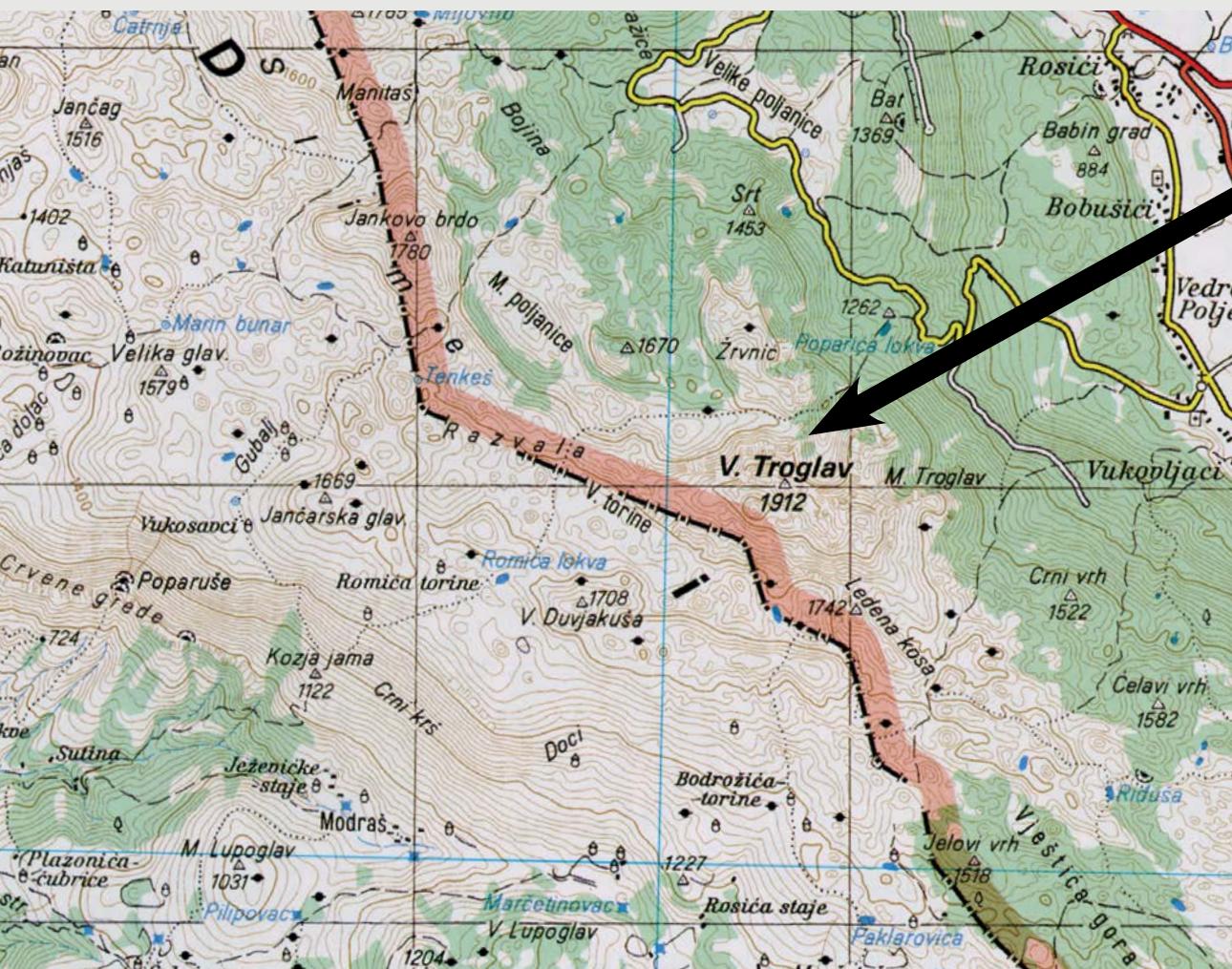
Najviša planina u Hrvatskoj je _____,
a njezin najviši vrh zove se _____.

Zabavna geografija

Najviša planina u Hrvatskoj je Dinara,

a njezin najviši vrh zove se Veliki Troglav.

Najviši vrh planine
Dinare je **Veliki
Troglav (1912 m)** u
Bosni i Hercegovini

Najviši vrh Hrvatske
Dinara (1831 m)
nije ujedno i najviši
vrh planine Dinare

Zabavna geografija

Najviša čvrsta točka u Hrvatskoj je

Zabavna geografija

Najviša čvrsta točka u Hrvatskoj je:

vrh TV odašiljača na Svetom Juri na Biokovu (1850 m)

